

توافق‌نامه همکاری ۲۵ ساله ایران و چین و واکنش کاربران ایرانی توئیتر

 20.1001.1.24767220.1402.13.3.3.9

ابوالفضل علمایی فر^۱

داود رضایپور^۲

مه‌سیما عبداللهیان^۳

چکیده

امضای توافق‌نامه همکاری ۲۵ ساله ایران و چین یکی از مهم‌ترین اقدامات دولت در سال‌های گذشته است که در راستای توسعه مناسبات میان دو کشور صورت گرفته است. این توافق‌نامه از جانب مقامات رسمی دو کشور مطلوب ارزیابی شده اما به بروز واکنش‌هایی میان افکار عمومی منجر شده است. از مهم‌ترین واکنش‌ها در این خصوص واکنش منفی کاربران فارسی‌زبان در شبکه اجتماعی توئیتر (در حال حاضر شبکه اجتماعی X) و کمپین‌سازی (کارزارسازی) آنان علیه توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین بوده است. اهمیت این مسئله ناشی از حضور نخبگان در این شبکه است که آن را به سیاسی‌ترین شبکه اجتماعی فعال در ایران تبدیل کرده است. در پژوهش حاضر با هدف بررسی چرایی واکنش‌های منفی به توافق‌نامه این پرسش مطرح می‌شود که «علل واکنش کاربران ایرانی در شبکه توئیتر به امضای توافق‌نامه همکاری جامع ایران و چین چیست؟» و در ادامه نیز این پرسش که «گذشت زمان چه تأثیری در میزان حساسیت مردم ایران به توافق‌نامه ایران و چین داشته است؟» مطرح و بررسی می‌شود. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده از این پژوهش سه عامل «نگرانی در خصوص فروش و واگذاری مناطق مختلف ایران به چین»، «اشاره به حافظه تاریخی ملت ایران» و «نگرانی درباره به خطر افتادن استقلال کشور» از مهم‌ترین عوامل بروز واکنش‌های منفی کاربران ایرانی توئیتر به توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین بوده است و بر اثر گذشت زمان میزان حساسیت کاربران به این موضوع کاهش یافته است.

واژگان کلیدی: توافق‌نامه همکاری ۲۵ ساله، ایران، چین، شبکه اجتماعی توئیتر، مشارکت سیاسی

تاریخ پذیرش: ۱۶ آذر ۱۴۰۱

تاریخ بازنگری: ۹ آذر ۱۴۰۱

تاریخ دریافت: ۲۱ شهریور ۱۴۰۱

۱. دکتری جامعه‌شناسی مدرنیته و توسعه، دانشگاه مرکزی چین.

۲. کارشناس ارشد مطالعات منطقه‌ای، دانشکده روابط بین‌الملل وزارت امور خارجه، تهران؛ (نویسنده مسئول) davoodrezapoor@gmail.com

۳. کارشناس ارشد روابط بین‌الملل، دانشکده روابط بین‌الملل وزارت امور خارجه، تهران.

مقدمه

ایران و چین، دو کشور مهم و تأثیرگذار در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی هستند که سابقه‌ای طولانی و چشمگیر در گسترش روابط دوجانبه در چند دهه گذشته داشته‌اند. در حوزه سیاست خارجی روابط ایران با جمهوری خلق چین بعد از انقلاب اسلامی از پرنوسانترین حوزه‌های روابط خارجی ایران بوده است. به موازاتی که چین سیاست توسعه اقتصادی را با سرعت فوق‌العاده و شگفت‌انگیزی دنبال می‌کند نیاز این کشور به منابع انرژی فسیلی مانند نفت و گاز نیز افزایش پیدا می‌کند. بعد از مطرح شدن مسئله هسته‌ای ایران در سال ۲۰۰۳ و متعاقب آن گسترش تحریم‌های امریکا علیه جمهوری اسلامی ایران نیاز به همکاری و نزدیکی اقتصادی میان دو کشور ایران و چین بیش از پیش احساس شد. امریکا همواره از چین انتظار همکاری در مقابله با ایران داشته است و ایران که همواره از تأمین‌کنندگان اصلی منابع انرژی چین بوده است از این کشور انتظار دارد هنگام تحت فشار قرار گرفتن از سوی امریکا از ایران پشتیبانی کند.

در سال ۱۴۰۰ و با گسترش مناسبات اقتصادی میان ایران و چین توافق‌نامه همکاری ۲۵ ساله میان این دو کشور امضا شد. توافق‌نامه همکاری ۲۵ ساله ایران و چین یا به اختصار سند همکاری ایران و چین توافقی سیاسی، استراتژیک، اقتصادی، نظامی، امنیتی و فرهنگی است. در ۷ فروردین ۱۴۰۰، این توافق‌نامه را محمدجواد ظریف و وانگ یی، وزیران خارجه وقت ایران و چین، امضا کردند و طبق گفته حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه ایران، از روز ۲۴ دی ۱۴۰۰ وارد مرحله اجرایی شد. در متن این توافق‌نامه ده هدف اصلی مطرح شده است: گسترش همکاری دوجانبه اقتصادی و تجاری، تعامل بخش‌های خصوصی و مناطق آزاد، افزایش اثرگذاری در حوزه‌های فناوری و گردشگری، مشارکت راهبردی در حوزه‌های اقتصادی، همکاری‌های دانشگاهی و فناوری و علمی، بازرگاری در همکاری‌های اقتصادی، حمایت از مواضع یکدیگر در مجامع منطقه‌ای و بین‌المللی، همکاری در مبارزه با تروریسم، گسترش همکاری نظامی و دفاعی و همکاری در زمینه‌های دیگر آمده است. مسئولان دولتی و دیگر نهادهای فرادولتی این سند را سندی راهبردی به منظور توسعه مناسبات همه‌جانبه ایران با چین می‌دانند که احتمالاً موتور محرکه و تسهیل‌کننده رشد و پیشرفت ایران در شرایط تحریمی باشد. با وجود این، بخشی از کنشگران در شبکه‌های اجتماعی این توافق‌نامه را ضد منافع ملی قلمداد می‌کنند و نام آن را «ترکمانچای دوم» گذاشته‌اند.

در میان شبکه‌های اجتماعی، کاربران ایرانی توییت‌ر بیشترین حساسیت و نگرانی را به این توافق‌نامه نشان دادند. پس از امضای این توافق‌نامه شاهد طوفان توییت‌ری در بین کاربران ایرانی بودیم و بیشتر آن‌ها با استفاده از هشتگ‌ها و بازنشر توییت‌های

کاربران دیگر اعتراض و مخالفت خود را با امضا و اجرایی شدن این توافق‌نامه در توییت‌ر ابراز کردند. این اعتراض‌ها و واکنش‌ها در قالب «دعوت مردم به تجمع در خیابان‌ها و در مقابل سفارت چین در تهران» و «تشویق ایرانیان سایر کشورها به اعتراض در مقابل سفارت چین» و حتی به شکل‌هایی خشن‌تر از قبیل «دعوت به تسخیر سفارت چین در تهران و اشغال آن و در مواردی به آتش‌کشیدن مجلس شورای اسلامی» بیان شد.

در این پژوهش از روش‌های کیفی و کمی استفاده شده است. در مرحله نخست با استفاده از روش کیفی تحلیل مضمون «علل واکنش کاربران ایرانی توییت‌ر به امضای توافق‌نامه تجاری ایران و چین» بررسی شده است و در ادامه با استفاده از روش‌های کمی نظیر بررسی میزان محتوای منتشرشده، روند انتشار محتوا و تعداد کاربران فعال در روند انتشار در بازه‌های زمانی متفاوت به این پرسش پاسخ داده شده: «گذشت زمان چه تأثیری در میزان حساسیت مردم و روند انتشار مطالب در توییت‌ر داشته است؟»

۱. پرسش‌های پژوهش

۱-۱. علل واکنش‌های منفی کاربران ایرانی به امضای قرارداد همکاری جامع ایران و چین موسوم به برنامه ۲۵ ساله در شبکه اجتماعی توییت‌ر چیست؟

۱-۲. گذشت زمان چه تأثیری در میزان حساسیت مردم ایران به توافق‌نامه ایران و چین داشته است؟

۲. پیشینه پژوهش

عطارپور (2000) در توهّم توطئه: گفت‌وگو با دکتر زیباکلام پیرامون علل تاریخی عقب‌ماندگی ایران، با صادق زیباکلام پیرامون علل تاریخی عقب‌ماندگی ایران گفت‌وگو کرده است. زیباکلام در این گفت‌وگو به این مسئله اشاره کرده که «سرزمینی که شما شالمش دائماً مورد تاخت و تاز ارتش روسیه بود و جنوبش در دست انگلیسی‌ها و غربش در تصرف نیروهای عثمانی بود؛ سرزمینی که دائماً بیگانگان در امورش دخالت می‌کردند؛ این جامعه آرام‌آرام به یک نیروی خارجی مافوق اراده مردم معتقد می‌شود.» واقعیت هم این است که نفوذ انگلیس در ایران سرنوشت‌ساز بوده و نفوذ روسیه هم همین‌طور. بعدها نفوذ امریکا هم اضافه می‌شود. بدین ترتیب، در حافظه تاریخی ما حک شده است که بیگانگان در امور ما دخالت می‌کنند و این عوامل را باید در جافتادن تئوری توطئه در ضمیر مردم بسیار مؤثر دانست.

بازرگان (1984) در کتاب خود با نام بازیابی ارزش‌ها می‌نویسد: «ایرانیان همواره در مسائل مختلف مملکتی، خود را بی‌مسئولیت دانسته و همواره عامل اصلی مصائب، مشکلات و گرفتاری‌های خود را به بیگانگان منتسب می‌نمایند.

پژوهش‌های متعددی درباره تأثیر فضای مجازی و کاربران آن در وقایع و رویدادهای سیاسی و همچنین درباره واکنش ایرانیان در برابر توافق‌نامه‌های بلندمدت ایران با کشورهای دیگر انجام شده است؛ اما پژوهشی مستقلاً به موضوع «واکنش کاربران ایرانی شبکه اجتماعی توئیتر به توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین» پرداخته است.

۳. اهمیت شبکه اجتماعی توئیتر

توئیتر، میکرو بلاگی^۱ برخط (آنلاین) و سرویس شبکه اجتماعی آمریکایی است که در ۲۱ مارس ۲۰۰۶ (اول فروردین ۱۳۸۵) نرم‌افزار داخلی و سفارشی کارکنان شرکت آودیو شد. طرح اولیه آن را جک دورسی مطرح کرد که قصدش کمک به ایوان ویلیامز (مدیرعامل وقت شرکت آودیو) برای ساخت بستری با هدف تولید پیام‌های متنی بود تا کارکنان این شرکت بتوانند در آنجا طرح‌های تولید و فروش خود را در راستای بهبود وضع مالی شرکت ارائه کنند. این شبکه اجتماعی به سرعت مورد توجه قرار گرفت و بر مبنای داده‌هایی که پایگاه اطلاع‌رسانی و رایتی^۲ ارائه کرده روند روبه‌رشد کاربران شبکه اجتماعی توئیتر در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۱ در قیاس با همین بازه در سال گذشته ۱۱ درصد افزایش یافت و به ۲۰۶ میلیون نفر رسید.

توئیتر به چند دلیل از اهمیت بالایی در میان شبکه‌های اجتماعی برخوردار است:

نخستین دلیل حضور شبکه گسترده‌ای از نخبگان در آن است که اهمیت این شبکه را به شدت افزایش داده است. تقریباً تمام کشورهای جهان، در حدود ۹۸ درصد از ۱۹۳ کشور عضو سازمان ملل متحد، حضور رسمی در توئیتر دارند. ۱۶۳ تن از رهبران کشورهای جهان و ۱۳۲ وزیر امور خارجه در شبکه اجتماعی توئیتر فعال‌اند که در مجموع ۶۲۰ میلیون دنبال‌کننده و ۸/۷ میلیون محتوای تولیدشده از ابتدای سال ۲۰۲۰ داشته‌اند (Twiplomacy, 2020).

از دلایل دیگر اهمیت شبکه اجتماعی توئیتر در جهان تأثیرگذاری سیاسی آن در جوامع مختلف است؛ چنان‌که بسیاری از دولت‌ها را به سمت حرکت سازمان‌یافته برای مدیریت محتوا در این شبکه اجتماعی هدایت کرده است. از موضوعات مهم در این حوزه اتهامات مطرح‌شده درباره مداخله روسیه در انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا است که توجه به قابلیت‌های سیاسی این شبکه اجتماعی را بیش از پیش نشان داده است (Ruck, 2019).

توئیتر در روند برگزاری انتخابات‌ها نیز بسیار مؤثر بوده است؛

از این منظر با پیدایش ترس و سوءظن دائمی از توطئه بیگانگان، فعالیت‌های مثبت در جامعه دچار اختلال شده، مردم و مقامات مسئول در جامعه همانند افراد مالی‌خولیایی وحشت‌زده، هرگونه کاستی، اشکال یا اختلاف‌نظر موجود در کشور را ناشی از شیخ قدرت‌های بیگانه و یا نتیجه تحریک، دسیسه و مزدوری آنان می‌دانند. در چنین شرایطی اتهام خیانت، عامل اجنبی و خائن تلقی کردن دیگران، جزئی از فرهنگ سیاسی جامعه شده که نتیجه قهری آن از بین رفتن وحدت و حاکمیت ملی ایران بوده است.

میره‌بیگی و عنایتی (2018) در مقاله «کنش سیاسی در توئیتر؛ بررسی توئیتهای سیاسی در جریان انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۳۹۶» به بیان این مسئله پرداخته‌اند که: «معمولاً کاربران توئیتر تمایل دارند در هنگامه‌های ویژه‌ای مانند انتخابات، مناظره‌های انتخاباتی و شمارش آرا به توئیت کردن اخبار و گفته‌ها و بیان دیدگاه‌ها در این باره بپردازند. همچنین توئیتر در بزنگاه‌های سیاسی نقش مهمی ایفا کرده است.» بنابراین نگرانندگان این پژوهش فضای سیاسی شکل‌گرفته در بین کاربران فارسی‌زبان شبکه اجتماعی توئیتر در هنگامه انتخابات ریاست‌جمهوری دوره دوازدهم ایران را بررسی کرده‌اند و ایستارهای سیاسی، ساختارهای انتخاباتی و تعاملات سیاسی کاربران ایرانی توئیتر را نیز بررسی کرده‌اند.

خانیکی و بصیریان (2013) در مقاله «کنشگری و قدرت در شبکه‌های اجتماعی مجازی؛ مطالعه کارکردهای فیس‌بوک در فضای واقعی» می‌نویسند: «گفتمان قدرت، که زمانی متفکران علوم انسانی را از جنبه‌های گوناگون به تفسیر و تأویل کنش‌های سیاسی وامی‌داشت، اکنون در فضای مجازی به نحو پیچیده و شبکه‌ای تعریف می‌شود. بر این اساس کنشگری کاربران به دنبال خود بسیج و همسویی پیروان یک عقیده را در فرهنگ رسانه‌ای مجازی پیش می‌کشد.» در این مقاله با استناد به نظریات متفکران برجسته و جوه گوناگون قدرت به‌ویژه در سال‌های گذشته تبیین شده و در نهایت تأثیر کنش سیاسی کاربران در شبکه اجتماعی فیس‌بوک در شکل‌گیری اعتراضات بهار عربی مطرح و بررسی شده است.

هوستون و همکاران (2014) در مقاله «توئیت کردن در طول مناظره‌های ریاست‌جمهوری و تأثیر آن بر نگرش‌ها نسبت به مناظره و ارزیابی نامزدهای ریاست‌جمهوری» بیان کرده‌اند که «توئیت کردن درباره رویدادهای سیاسی هم‌زمان با پخش تلویزیونی آن‌ها فعالیت‌ی است که از درگیری با موضوع ناشی می‌شود و بی‌تردید نوعی پردازش متفکرانه در خصوص محتوای مناظره است نه برای خوش‌گذرانی و گذران وقت». آن‌ها همچنین بیان کردند که انتخابات ریاست‌جمهوری در آمریکا به‌طور خاص با استفاده از ساختار اجتماعی مجازی توئیتر شکل گرفته است و در این راه کارگزاران کارزارهای سیاسی از توئیتر برای انتشارات اطلاعات، سازماندهی رویدادها و سنجش تمایلات عمومی استفاده کرده‌اند.

۱. Microblog؛ میکرو بلاگ یا بلاگ‌نویسی کوچک نوعی بلاگ‌نویسی است که به کاربران امکان نوشتن متن‌های کوتاه و منتشرکردنشان را می‌دهد.

۲. Variety؛ مجله سرگرمی - تجاری هفتگی نیویورک که در ۱۹۰۵ بنیان گذاشته شد و نسخه اینترنتی آن از ۱۹۹۸ در دسترس است.

و گفته‌ها و بیان دیدگاه‌هایشان درباره آن موضوع پردازند؛ همچنین توئیتر در بزنگاه‌های سیاسی نقش ارتباطی مهمی ایفا کرده است (Mirebeigi and Enayati Shabkalaei, ۲۰۱۸).

از قابلیت‌های مهم توئیتر در ایران روندسازی است؛ روندسازی راهبرد آشنا و پرکاربرد ایرانیان برای رساندن صدای خود به دیگران و به متن بردن موضوعاتی است که از نظر آن‌ها در مجاری رسمی و به‌ویژه در رسانه‌های جریان اصلی کشور به حاشیه رانده می‌شود. موضوعی که از سوی ایرانیان به روند تبدیل شده ممکن است توجه جهانیان را به خود جلب کند و این به معنای واقعی کلمه قدرت رسانه‌های مردمی در مقابل رسانه‌های جریان اصلی را آشکار می‌کند. بنابراین روندسازی با استفاده از هشتگ‌ها روشی ایدئال برای به چالش کشیدن سیطره رسانه‌های اصلی به دست مردم و تغییر جریان خبری مسلط است به‌گونه‌ای که آنچه مردم (کاربران) آن را مهم می‌پندارند به دست خودشان و در قالب کنشی آگاهانه بازتاب می‌یابد (Mahdavi, 2019).

ایرانیان، با استفاده از این کنش‌ها آن دست از مسائل جامعه را که از نظرشان در دالان‌های قدرت و معجراهای رسانه‌های رسمی نادیده گرفته شده یا به‌گونه‌ای نادرست و نامتناسب بازنمایی شده است به یاد خود، هم‌وطنانشان و جامعه جهانی می‌آورند (Mahdavi, 2019).

۴. ایران و چین از شکل‌گیری روابط تا برنامه همکاری جامع ۵۲ ساله

نخستین گام در برقراری روابط دیپلماتیک بین ایران و چین در سال ۱۲۹۹ (۱۹۲۰) با امضای موافقت‌نامه‌ای شامل روابط دوستانه، کنسولی و قضایی برداشته شد و قرار شد که در سال ۱۳۱۲ (۱۹۳۳) حکومت وقت ایران در شانگهای کنسولگری دایر کند (Azghandi, 2013).

از سویی دیگر، روابط ایران و چین به زمان به رسمیت‌شناختن چین از سوی ایران در سال ۱۹۷۱ برمی‌گردد. از ۱۹۷۱ تا پیروزی انقلاب اسلامی چین و ایران روابط رو به گسترشی در زمینه‌های اقتصادی و سیاسی داشتند؛ از آن جمله می‌توان به سفر نخست‌وزیر وقت چین، هوآگوئو فنگ، به ایران در سال ۱۹۸۷ اشاره کرد. با وقوع انقلاب ایران، چین که روند لیبرال‌سازی اقتصاد خود را دنبال می‌کرد در تضادی آشکار با مفاهیم انقلابی ایران قرار گرفت. پیامد چنین تضادی رکود کوتاه‌مدت در روابط و مناسبات دو کشور بود.

ایران و چین پس از اصلاحات در چین و انقلاب اسلامی در ایران علاوه بر تضادهایی که در نحوه کاربرد ایدئولوژی در سیاست خارجی داشتند و به‌رغم انتظارات غیرمنطقی‌شان از یکدیگر در برخی موضوعات از جمله لزوم چندجانبه‌گرایی در نظام بین‌الملل و مخالفت با هژمونی آمریکا در جایگاه تنها ابرقدرت بین‌المللی

این رسانه اجتماعی برای مقاصد سیاسی طراحی نشده بود، اما استفاده از آن در کمپین‌ها (کارزارها) و انتخابات به سرعت آغاز شد. چندان طول نکشید که بازیگران سیاسی اساسنامه‌های ارتباطی را با استفاده چشمگیر و عامه‌پسند از توئیتر در کارزارهای انتخاباتی ۲۰۰۸ به دستورالعملی سیاسی تبدیل کردند (Golbeck, et al, ۲۰۱۰). استفاده از توئیتر در این کارزارها به علت تنوع و استقبال بسیار از آن اجتناب‌ناپذیر به نظر می‌رسید؛ چرا که دنبال‌کنندگان یک کاربر علاوه بر دریافت یک پیام یا توئیت می‌توانستند آن پیام یا توئیت را برای دنبال‌کنندگان خود بازتوئیت (بازنشر) کنند که موجب شکل‌گیری شبکه‌ای وسیع از توزیع یک پیام خاص می‌شد.

از دلایل دیگر اهمیت توئیتر می‌توان به ویژگی‌های پلتفرم این شبکه اشاره کرد. توئیتر پلتفرمی چندسکویی است که ترکیبی از شبکه اجتماعی و سرویس میکرو بلاگینگ است. به همین سبب نمی‌توان آن را فقط شبکه اجتماعی یا میکرو بلاگینگ دانست. جذابیت این سرویس بیشتر به علت انتشار لحظه‌ای اخبار و اطلاعات و بازخوردهای لحظه‌ای آن است. این ویژگی باعث شده که به توئیتر در بحران‌ها، حوادث، رویدادها و... بیشتر توجه شود (Oftade, 2017).

توانایی شبکه اجتماعی برای شکل‌گیری کمپین‌های اجتماعی و اعتراضی نیز مسئله‌ای جدی است. توئیتر ابزاری کمپین‌ساز (کارزارساز) است و کمک می‌کند صدای مردم بیشتر انعکاس یابد. هیچ ابزار دیگری مانند توئیتر این قابلیت را ندارد که صدای مردم، هم‌بستگی اجتماعی و وحدت مردم را در سراسر جهان نشان دهد. وقتی موضوعی در توئیتر ترند می‌شود تمام رسانه‌های رسمی، آنلاین، آفلاین و... چرایی ترند شدن این مسئله در جهان را بررسی می‌کنند (Oftade, 2017).

در این میان به‌رغم حضور اندک ایرانیان در توئیتر در قیاس با سایر شبکه‌های اجتماعی نظیر تلگرام و اینستاگرام این شبکه اجتماعی به دلیل حضور نخبگان و گروه‌های سیاسی مختلف اعم از گروه‌های سیاسی داخلی و گروه‌های مخالف با ج.ا.ا. توجه بسیاری را به خود جلب کرده است. بررسی‌های انجام‌شده بر روی محتوای تولیدشده در شبکه‌های اجتماعی در ایران نشان می‌دهد که سیاسی‌ترین شبکه اجتماعی فعال در ایران توئیتر است.

در ایران حضور سران سیاسی در توئیتر بیش از سایر شبکه‌های اجتماعی دیده می‌شود؛ مفید و مختصر بودن پیام‌ها (توئیت‌ها) آن را به خوراک بسیاری از کانال‌های تلگرامی و رسانه‌های دیگر بدل کرده است و اخبار شبکه‌ها و رسانه‌های دیگر نیز در آن به اشتراک گذاشته می‌شود. معمولاً کاربران توئیتر تمایل دارند در هنگامه‌های ویژه‌ای مانند مناظره انتخاباتی یا شمارش آرا به توئیت کردن اخبار

این کشور در جهت جلوگیری از تحریم‌های بیشتر امریکا و غرب علیه منافع ملی ایران بهره‌بردار (Sadeghi and Lotfi, 2015).

از سال ۲۰۱۳ روابط ایران و چین در مسیر عمل‌گرایانه‌تری قرار گرفته است. در مارس ۲۰۱۳ با تشکیل دوازدهمین کنگره ملی خلق دولت «شی جین پینگ» در چین روی کار آمد و در ژوئن همان سال نیز دولت حسن روحانی در انتخابات ریاست جمهوری ایران پیروز شد. این روند با شروع متفاوت مذاکرات هسته‌ای میان ایران و شش قدرت جهانی دستخوش تغییرات شگرفی شد. با امضای توافق هسته‌ای گمانه‌زنی‌هایی مبنی بر اینکه برجام از قابلیت و ظرفیت درخور توجهی برای توسعه روابط ایران و غرب برخوردار است شکل گرفت و در مقابل نیز باعث شد که «سیاست نگاه به شرق» و رابطه با چین مجدداً بازبینی و ارزیابی شود

(Ekhtiari Amiri and Salehi khonnar, 2017). که بعد از اجرایی شدن برجام روابط دو کشور به سطح روابطی شبیه به «روابط راهبردی» نزدیک شود. (Salmanpour, 2016)

با هدف ارتقای روابط تا سطح «مشارکت جامع راهبردی» دو کشور روابط خود را در سه سطح کلان «سیاسی - اقتصادی»، «امنیتی - دفاعی» و «ژئوپلیتیک - استراتژیک» تعریف کردند و بیش از پیش گسترش دادند. در این راستا سفر رئیس‌جمهور چین، شی جین پینگ و هیئت عالی‌رتبه همراه او به ایران پس از اجرایی شدن برجام و اهمیت آن مطرح شد. تدوین سند راهبردی ۲۵ ساله بین دو کشور، امضای ۱۷ سند همکاری که سطح تبادل تجاری بین دو کشور را طی ۱۰ سال به ۶۰۰ میلیارد دلار می‌رساند، امضای یادداشت تفاهم‌نامه‌ای که حوزه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و تجاری را در بر می‌گیرد و همچنین از سرگیری صادرات سلاح از چین به ایران در حوزه نظامی همگی از ابعاد گسترش روابط بین دو کشور تعریف شدند (Ekhtiari Amiri and Salehi khonnar, 2017).

در کنار توافقی‌های صورت گرفته بین دو کشور توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین از اهمیت بسیار برخوردار است. موضوع این توافق‌نامه در سال ۱۳۹۴ در سفر شی جین پینگ به ایران مطرح شد که بخشی از آن به طرح راه ابریشم جدید مربوط است؛ چینی‌ها از سال ۲۰۱۳ با در نظر گرفتن بودجه ۹۰۰ میلیارد دلاری برای دخیل شدن ۶۰ کشور در این طرح آن را دنبال می‌کنند. در سوم بهمن ۱۳۹۴ متن پیش‌نویس توافق‌نامه جامع همکاری میان ایران و چین در حوزه‌های «سیاسی»، «اجرایی»، «انسانی و فرهنگی»، «قضایی، امنیتی و دفاعی» و «منطقه‌ای و بین‌المللی» به زبان انگلیسی منتشر شد.

در مرداد سال ۱۳۹۸ «علی لاریجانی» رئیس مجلس شورای اسلامی اعلام کرد ایران یک برنامه همکاری ۲۵ ساله با چین تدوین کرده است. همچنین در شهریور سال ۱۳۹۸ اعلام شد که ایران پیش‌نویس اولیه سند ۲۵ ساله را به مقامات چینی ارائه می‌دهد.

اشتراک نظر فراوانی داشتند (TaremSari., et al, ۱۹۹۲). اگر روابط جمهوری خلق چین و جمهوری اسلامی ایران پیش از انقلاب اسلامی بر مدار تعارض‌های صرف (۱۹۴۹-۱۹۷۰) یا همکاری‌های صرف (۱۹۷۰-۱۹۷۹) سازمان گرفته بود این مناسبات بعد از انقلاب اسلامی با فراز و فرودهای بسیاری همراه شد (Arghavani Pirsalami, 2015).

بعد از فروپاشی شوروی چین مختصات جدیدی برای سیاست خارجی‌اش در نظر گرفت؛ از جمله محوریت یافتن توسعه اقتصادی با بهره‌گیری از سیاست درهای باز، خویش‌داری و مصالحه‌گری در برابر همسایگان و متحدان فرامنطقه‌ای آن‌ها و چندجانبه‌گرایی بدون رویارویی با امریکا (Sadeghi and Lotfi, 2015). همچنین روابط دولت‌ها در دهه ۱۹۹۰، فروپاشی اتحاد شوروی، جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، اقدام صدام برای تجاوز به خاک کویت و قرارگرفتن چین در جایگاه بزرگ‌ترین واردکننده نفت فرصت مغتنمی برای حضور چین در منطقه خلیج فارس فراهم کرد (Dorraj English, 2013).

در دهه ۱۹۹۰ عمده همکاری‌های چین و ایران به معاوضه نفت در ازای کالاهای اولیه (تهاتر) و نیز مقابله با تک‌قطبی شدن امریکا در دنیای نامتوازن پس از فروپاشی شوروی محدود می‌شد (Garver, 2009). پس از جنگ ایران و عراق، ایران وارد دوره سازندگی و تلاش برای پیشبرد و توسعه اقتصادی شد، چین به دوره طلایی توسعه خود وارد شد و تأثیرش در اقتصاد جهانی هر روز پررنگ‌تر می‌شد. در همین دوره بود که چین به تدریج در بخش‌های مهم اقتصاد ایران همچون بخش نیروگاهی، صنعت سیمان و ساخت مترو سرمایه‌گذاری کرد.

امروزه چین با داشتن سرزمینی وسیع و یک‌پنجم جمعیت جهان بزرگ‌ترین کشور در حال رشد جهان محسوب می‌شود که علاوه بر عضویت دائمی شورای امنیت سازمان ملل و داشتن حق وتو از اصلی‌ترین قدرت‌های هسته‌ای جهان نیز به‌شمار می‌رود (Sadeghi and Lotfi, 2015). با توجه به این ویژگی‌ها چین با ورود به جمع کشورهای قدرتمند بین‌المللی و رقابت برای قدرت بیشتر سیاست گسترش نفوذ به مناطق مهم جهان را در رویکرد سیاست خارجی خود اتخاذ کرده است.

از طرف دیگر یکی از رویکردهای مطرح در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران «سیاست نگاه به شرق» است. اتخاذ این رویکرد به‌خصوص بعد از قطع روابط دیپلماتیک ایران با ایالات متحده امریکا و تشدید تحریم‌های گسترده این کشور و نیز اتحادیه اروپا علیه ایران در اولویت سیاست خارجی ایران قرار گرفت. الزامات سند چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران نیز از دلایل دیگری بود که سیاست نگاه به شرق را در مرکز توجه دستگاه دیپلماسی ایران قرار داد. همچنین جمهوری اسلامی ایران به دنبال آن بود که از نفوذ چین در شورای امنیت و حق وتوی

جمهوری اسلامی ایران کشور چین است موافقان این توافق‌نامه که بیشتر از مسئولان و مدیران دولتی هستند بر این باورند ایران هم از نظر ژئوپولیتیک هم از نظر جایگاه ژئواستراتژیک و هم از جایگاه ژئوانرژیک امتیازات و برتری‌هایی بر چین دارد. از آن سو کشور چین هم دارای دانش و توان اقتصادی و تجاری بالایی است. پس بی‌شک این دو کشور می‌توانند با تصویب و انعقاد توافق‌نامه همکاری طولانی‌مدت و استراتژیک امتیازهای بسیار زیادی را برای دو طرف کسب کنند.

این توافق‌نامه مخالفان و یا حداقل منتقدانی نیز دارد که بر این باورند این توافق‌نامه به لحاظ اقتصادی برای کشور چندان سودمند نیست. برخی نگاهی تاریخی دارند و بر این نظرند که امضای توافق‌نامه‌های طولانی‌مدت با هر کشوری با توجه به تجربه تاریخی ممکن است چندان مفید نباشد. برای نمونه کارشناسان به توافق‌نامه‌هایی مانند توافق‌نامه نفتی داری در زمان ناصرالدین‌شاه اشکال وارد می‌کنند که البته مشکل اصلی بر سر طولانی‌مدت بودن این نوع توافق‌نامه‌هاست در حالی که می‌شد قابلیت تمدید برای این نوع توافق‌نامه‌ها در مقاطع کوتاه‌مدت را نیز در نظر گرفت. نظر عده‌ای دیگر این است که تاکنون چین نشان داده که صرفاً به دنبال منفعت‌طلبی است و هر جا که مخالف منافعت باشد از توافق‌نامه عقب می‌کشد. از این رو از نظر آن‌ها هیچ‌گاه چین تحریم‌های امریکارا برای ایران نقض نمی‌کند؛ لذا به نظر آن‌ها تغییر رویه جدی در موضوع توافق‌نامه با چین ضروری است (IPSC, 2020).

۵. روش پژوهش

برای جمع‌آوری داده‌ها و یافتن جواب پرسش‌ها از روش جستجوی ساده و شیوه نمونه‌گیری گلوله برفی استفاده شده است. نمونه‌گیری گلوله برفی روش نمونه‌گیری غیراحتمالی و مناسب برای تحقیقاتی است که واحدهای مطالعه در دسترس و قابل‌شناسایی نیستند. به‌ویژه هنگامی که این واحدهای مطالعه، کمیاب هستند یا بخش کوچکی از جامعه‌ای بزرگ را تشکیل می‌دهند. در این روش پس از شناسایی و انتخاب اولین واحد نمونه‌گیری از آن

در نهایت حسن روحانی، رئیس‌جمهور، پیش‌نویس نهایی توافق‌نامه ۲۵ ساله همکاری‌های جامع ایران و چین را ۳ تیر ۱۳۹۹ در جلسه هیئت دولت بررسی و تأیید کرد. در آن نشست وزارت امور خارجه مأمور شد که در مذاکرات نهایی با طرف چینی بر اساس منافع متقابل بلندمدت این سند را به امضای طرفین برساند. این سند سرانجام در ۷ فروردین ۱۴۰۰ به امضا رسید. در آخرین نسخه‌ای که از متن سند ۲۵ ساله منتشر شده دو افق کوتاه‌مدت و میان/ بلندمدت برای همکاری‌ها در نظر گرفته شده است. حوزه‌های اصلی در کوتاه‌مدت شامل همکاری‌های نظامی - دفاعی و امنیتی (همچون گسترش همکاری‌ها در زمینه مقابله با تروریسم و قاچاق، اجرای رزمایش‌های مشترک و توسعه همکاری‌ها در حوزه فناوری)، فرهنگی (از جمله توسعه روابط بین دانشگاه‌ها، امنیت سایبری و همکاری در زمینه حاکمیت دولت‌ها بر فضای مجازی، همکاری در حوزه گردشگری، مقابله با گردوغبار در ایران)، اقتصادی و تجاری (گسترش همکاری‌های مالی، بانکی و بیمه‌ای، آغاز برنامه‌های تأمین اعتبار، عرضه پایدار نفت خام به چین، افزایش صادرات محصولات پتروشیمی ایران به چین)، صنعت (همکاری بین شرکت‌های خودروسازی به منظور انتقال فناوری و تولید مشترک) و همکاری‌های سیاسی دوجانبه منطقه‌ای و بین‌المللی می‌شود (Secretariat of the Iran-China Comprehensive Strategic Partnership, 2021).

در افق میان/ بلندمدت در این سند غیررسمی بیشتر به پروژه‌های سرمایه‌گذاری اشاره شده است که مهم‌ترین آن‌ها ایجاد مشوق‌های مناسب برای سرمایه‌گذاری چین در پروژه‌های نفت و گاز ایران، جذب سرمایه‌گذار در پروژه‌های شهرک پتروشیمی چابهار، توسعه جزایر منتخب، سرمایه‌گذاری در زمینه پالایشگاه‌های کوچک و متوسط در شرق، غرب و جنوب ایران، سرمایه‌گذاری در خطوط متروی ۱۰ کلان‌شهر ایران، سرمایه‌گذاری در بخش معادن و صنایع معدنی با اولویت مس، سنگ آهن، فولاد و صنایع آلیاژی است.

اما این توافق‌نامه موافقان و مخالفان بسیاری دارد. با توجه به اینکه در حال حاضر مهم‌ترین شریک تجاری و اقتصادی

جدول ۱: هشتگ‌های برتر شناسایی شده

هشتگ‌های شناسایی شده	
ترکمانچای_چینی	توافق‌نامه_ننگین_۲۵_ساله
ایران_فروشی_نیست	No2ChinaIR25Y
نه_به_توافق‌نامه_۲۵_ساله	no2china
نه_به_توافق‌نامه_۲۵_ساله	No2ChinaIRAccord
نه_به_توافق‌نامه_۲۵_ساله_با_چین	No2China
توافق‌نامه_ننگین	China_get_out_of_iran
توافق‌نامه_ننگین_۲۵_ساله	China_Get_Out_Of_Iran

برای شناسایی و انتخاب دومین واحد نمونه‌گیری استفاده می‌شود و به همین ترتیب واحدهای دیگر نمونه نیز شناسایی و انتخاب می‌شوند. در این پژوهش داده‌های مرتبط با توافق نامه ۲۵ ساله ایران و چین ابتدا با روش جستجوی ساده و با استفاده از موتور جستجوی شبکه اجتماعی توئیتر به دست آمد و بررسی شد. پرکاربردترین هشتگ‌های منفی درباره توافق نامه شناسایی شدند سپس با استفاده از روش نمونه‌گیری گلوله برفی هشتگ‌هایی که برای بررسی پرسش‌ها مناسب‌تر بودند انتخاب شدند. در نهایت ۱۴ هشتگ منفی پرکاربرد انتخاب شدند.

پس از شناسایی هشتگ‌های مناسب داده‌ها (کامنت‌ها) منتشر شده ذیل آن‌ها در سه بازه زمانی ۱۴ روزه به ترتیب ۱ الی ۱۴ فروردین ۱۴۰۰، بازه دوم ۱۸ دی الی ۱ بهمن ۱۴۰۰ و بازه زمانی سوم ۱ الی ۱۴ فروردین ۱۴۰۱ جمع‌آوری شدند. هر سه بازه زمانی انتخاب شده نشان‌دهنده نقاط عطف توافق نامه ۲۵ ساله ایران و چین هستند؛ در بازه اول توافق نامه همکاری ۲۵ ساله ایران و چین به امضای وزرای امور خارجه ایران و چین رسیده است؛ در بازه زمانی دوم حسین امیرعبداللہیان، وزیر امور خارجه ایران، در جریان سفر به پکن از آغاز روند اجرایی شدن توافق نامه همکاری دو کشور خبر داده و بازه زمانی سوم سالگرد امضای این توافق نامه بوده است. در مجموع در ۳ بازه زمانی انتخاب شده ۳۵۱۴۰۷ محتوا ذیل هشتگ‌ها جمع‌آوری و بررسی شد.

پس از جمع‌آوری داده‌ها برای پاسخ به سؤال، اول با استفاده از فرمول کوکران و ضریب خطای ۳ درصد، تعداد ۱۰۶۴ محتوا به صورت تصادفی انتخاب شدند. محتوای انتخاب شده در نرم‌افزار MAXQDA و با استفاده از روش تحلیل مضمون بررسی شد تا از این مسیر ضمن شناسایی دلایل مخالفت کاربران ایرانی شبکه اجتماعی توئیتر با توافق نامه ۲۵ ساله ایران و چین تأثیر حافظه تاریخی ایرانیان در برخورد با بیگانگان و چگونگی موضع‌گیری آنان در خصوص توافق نامه مذکور آشکار شود.

روش تحلیل مضمون الگویی است که در داده‌ها یافت می‌شود و حداقل به توصیف و سازمان‌دهی مشاهدات و حداکثر به تفسیر جنبه‌هایی از پدیده می‌پردازد (Boyatzis, 1988).

در تحلیل مضمون، واحد تحلیل بیشتر از یک کلمه یا اصطلاح است و به بافت داده‌ها و نکات ظریف آن‌ها بیشتر توجه می‌شود. همچنین تحلیل مضمون از شمارش کلمه‌ها و عبارت‌های آشکار فراتر می‌رود و بر شناخت و توضیح طرح‌های صریح و ضمنی متمرکز می‌شود. سپس از کدهای مضمون‌های اصلی برای تحلیل عمیق‌تر داده‌ها استفاده می‌شود. در تحلیل مضمون می‌توان از فراوانی نسبی مضمون‌ها برای مقایسه آن‌ها و تهیه ماتریس و ترسیم شبکه مضمون استفاده کرد (Namey, et al, 2008).

تحلیل مضمون فرایندی است که می‌شود آن را در اکثر روش‌های کیفی به کار برد. به‌طور کلی تحلیل مضمون روشی

است برای:

- الف. دیدن متن؛
 - ب. برداشت و درک مناسب از اطلاعات به‌ظاهر نامرتب؛
 - ج. تحلیل اطلاعات کیفی؛
 - د. مشاهده نظام‌مند شخص، تعامل، گروه، موقعیت، سازمان و یا فرهنگ؛
 - ه. تبدیل داده‌های کیفی به داده‌های کمی (Boyatzis, 1998).
- برای ارزیابی تحلیل مضمون انجام شده کینگ و هاروکس چهار فرایند را برای ارزیابی تحلیل مضمون پیشنهاد کرده‌اند که عبارت‌اند از:

- استفاده از کدگذاران مستقل و گروه خبرگان؛
- دریافت بازخورد از پاسخ‌دهندگان؛
- به‌کارگیری تطابق همگونی؛
- ارائه توصیفی غنی و ثبت سوابق ممیزی (King & Horrocks, 2010:160-165).

با توجه به ویژگی‌های فرایندهای مختلف ارائه شده کینگ و هاروکس برای ارزیابی تحلیل مضمون در نهایت از روش کدگذاران مستقل و گروه خبرگان استفاده شد.

برای سنجش پایایی یا قابلیت اعتماد در بین کدگذاران مستقل نوندورف روش‌های مختلفی در کتاب خود، راهنمای تحلیل مضمون، معرفی کرده که عبارت است از توافق درصدی، روش هولستی، آلفای کرپندورف، کاپای کوهن و پای اسکات (Mohammadi Mehr, 2008).

در نهایت از روش هولستی برای محاسبه پایایی استفاده شد که فرمول آن عبارت است از:

$$PAO = 2M / (n_1 + n_2)$$

که در آن PAO درصد توافق مشاهده شده (ضریب پایایی)، M تعداد توافق در دو مرحله کدگذاری، n_1 تعداد واحدهای کدگذاری شده در مرحله اول و n_2 تعداد واحدهای کدگذاری شده در مرحله دوم است. براین مبنای براساس بررسی انجام شده میزان پایایی تحلیل مضمون انجام شده ۹۲ درصد بوده است.

برای پاسخ به سؤال دوم نیز حجم داده‌ها، تعداد کاربران و روند انتشار محتوا ذیل هشتگ‌های انتخاب شده در سه بازه زمانی انتخاب شده بررسی شدند که از مقایسه آن‌ها شاخصی برای سنجش میزان حساسیت مردم به توافق نامه ۲۵ ساله ایران و چین در گذر زمان به دست آمد.

۶. یافته‌ها

بررسی مطالب منتشر شده پیرامون توافق نامه ۲۵ ساله ایران و چین در شبکه اجتماعی توئیتر نشان می‌دهد، هم‌زمان با انتشار خبر امضای توافق نامه میان وزیران خارجه دو کشور، موجی از مخالفت در میان کاربران این شبکه اجتماعی شکل گرفته است.

کل کشور به چین هستند و بخش دوم به احتمال واگذاری کنترل بخش‌هایی از کشور نظیر بنادر، جزایر، سواحل، شهرها، حق کشتیرانی در آب‌های سرزمینی و... اشاره کرده‌اند و نگرانی خود را درباره به‌خطر افتادن و ازدست‌دادن تمامیت ارضی و احتمال تجزیه کشور ابراز کرده‌اند.

۲-۱-۶. اشاره به حافظه تاریخی ملت ایران در برخورد با بیگانگان

محتوای منتشرشده ذیل این مقوله با ۹۱ بار تکرار و دربرگیری ۷۳/۲۰ درصد از کل کدگذاری انجام‌شده به موضوعاتی نظیر اسطوره‌ها، دوره قاجار و مقایسه آن با دوره پهلوی و نیز سابقه حمله اقوام و دولت‌های بیگانه به ایران، نگرانی از تکرار تاریخ و نگرانی از چگونگی پاسخ به آیندگان اشاره داشته‌اند. ذیل بخش مرتبط با حکومت قاجار، کاربران در محتوای خود عملکرد جمهوری اسلامی را با حکومت قاجار و توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین را با توافق‌نامه‌های استعماری نظیر معاهده گلستان، معاهده ترکمانچای، توافق‌نامه ۱۹۱۹، توافق‌نامه رویتر و توافق‌نامه ۱۹۰۷ قیاس کردند. در بخش اشاره به دوره پهلوی، کاربران در محتوای خود ضمن اشاره به توافق‌نامه کاپیتولاسیون و فرایند ملی‌شدن صنعت نفت، نسبت به اعطای مصونیت قضایی به شهروندان چینی در ایران و ازدست‌رفتن دستاوردهای ملی‌شدن صنعت نفت ابراز نگرانی کرده‌اند. در محتوای کاربران ذیل سابقه حمله اقوام و دولت‌های بیگانه به ایران به وقایعی نظیر حمله مغول، حمله تیمور لنگ، حمله اعراب و حمله عراق به ایران اشاره شده و توافق‌نامه ایران و چین با این وقایع و تهاجم‌ها به ایران مقایسه شده است.

۳-۱-۶. نگرانی درخصوص به‌خطر افتادن استقلال کشور

محتوایی که کاربران ذیل این مقوله منتشر کردند ۵۲ بار تکرار شده و در مجموع ۱۱/۸۵ درصد از کل کدگذاری انجام‌شده را در بر می‌گیرد. و موضوعاتی نظیر نگرانی درباره احتمال مستعمره‌شدن ایران، تأکید بر نفی سلطه بیگانه بر کشور بر اساس قانون اساسی و احتمال ایجاد وابستگی همه‌جانبه به‌واسطه توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین مطرح شده است. بخشی از کاربران نیز، با اشاره به شعار «نه شرقی، نه غربی» به عملکرد حکومت در نزدیک شدن به چین و به‌خطر افتادن استقلال کشور، اعتراض خود را بیان کرده‌اند.

۶-۱-۴. نگرانی درخصوص مفاد و جزئیات توافق‌نامه

محتوای ذیل این مقوله با ۴۹ بار تکرار و در مجموع ۱۱/۱۶ درصد از کل کدگذاری انجام‌شده به موضوعاتی نظیر انتقاد به منتشر نکردن مفاد توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین، انتقاد به ورود نکردن مجلس شورای اسلامی به بررسی توافق‌نامه، بی‌توجهی به افکار عمومی و نگرانی‌ها درباره طولانی‌مدت بودن توافق‌نامه اشاره کرده‌اند. سایر موضوعات مطرح‌شده از سوی

این شیوه مخالفت با توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین در شبکه اجتماعی توییتر به چند دلیل اهمیت دارد: (۱) حضور گسترده نخبگان اجتماعی اعم از احزاب، گروه‌ها و شخصیت‌های سیاسی، هنرمندان، ورزشکاران و... در توییتر شبکه‌ای از نخبگان اجتماعی ایجاد کرده است؛ (۲) این شبکه اجتماعی به دلیل امکان هشتگ‌سازی و ترند کردن قابلیت جلب توجه افکار عمومی را به محتوای برگزیده کاربران دارد که خود را در قالب کمپین‌ها (کارزارها)ی سیاسی اجتماعی نشان می‌دهد؛ (۳) از دیگر نکات قابل توجه درباره موج مخالفت با توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین این است که، به‌رغم منتشر نشدن جزئیات توافق‌نامه، کاربران با هشتگ‌سازی این توافق‌نامه را با توافق‌نامه ترکمانچای که در تاریخ ایران از آن به توافق‌نامه ننگین یاد می‌شود مقایسه کردند.

بررسی محتوای منتشرشده کاربران نشان می‌دهد که کاربران فارسی‌زبان توییتر در مطالب منتشرشده خود نه تنها با توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین مخالفت کرده‌اند، حتی در مواردی به انتشار محتوای رادیکال برای تحریک مردم اقدام کرده‌اند. در همین راستا بر مبنای روش پژوهش انتخاب‌شده در جهت پاسخ به دو سؤال اصلی پژوهش مبنی بر علل و ماهیت واکنش عمومی مردم ایران به انعقاد توافق‌نامه همکاری ایران و چین موسوم به توافق‌نامه ۲۵ ساله در شبکه اجتماعی توییتر و تأثیر گذشت زمان در میزان حساسیت مردم در مرحله نخست ۱۰۶۴ محتوا بر مبنای فرمول کوکران و ضریب خطای ۳ درصد انتخاب و با استفاده از نرم‌افزار مکس کیو دی ای تحلیل مضمون آن‌ها انجام شد و در مرحله بعد برای سنجش تأثیر گذر زمان بر میزان حساسیت کاربران ایرانی با استفاده از روش کمی حجم داده‌ها، تعداد کاربران و روند انتشار محتوا در بازه‌های زمانی انتخاب‌شده بررسی شد.

۱-۶. علل و ماهیت واکنش عمومی مردم به امضای توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین

تحلیل مضمون داده‌های جمع‌آوری‌شده با هدف شناسایی واکنش عمومی کاربران شبکه اجتماعی توییتر به توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین نشان می‌دهد در مجموع ۱۴ مسئله و مقوله کلی موجب نگرانی کاربران درخصوص توافق‌نامه شده است که در ادامه مقوله‌های دارای اهمیت شرح داده می‌شوند.

۱-۱-۶. نگرانی درخصوص فروش و واگذاری مناطق مختلف کشور به چین

مطالب منتشرشده ذیل این مقوله با ۱۵۰ بار تکرار و دربرگیری ۳۴/۱۷ درصد از کل کدگذاری انجام‌شده مهم‌ترین مقوله شناسایی‌شده درباره چرایی نگرانی کاربران شبکه اجتماعی توییتر از موضوع این توافق‌نامه بوده و محتواهای منتشرشده ذیل آن به دو بخش تقسیم می‌شود: بخش نخست که نگران فروش یا واگذاری

از بین رفتن برخی گونه‌های جانوری با ۲/۵۱ درصد، ناخرسندی از فشار چین بر مسلمانان اویغور با ۲/۲۸ درصد، نگرانی برای به‌خطر افتادن آزادی‌های اجتماعی به‌دلیل استفاده از فناوری فیلترینگ چین در ایران با ۱/۸۲ درصد، نگرانی درباره احتمال حضور نظامی چین در کشور با ۱/۵۹ درصد، نگرانی برای نابودی زبان فارسی و فرهنگ ایرانی با ۰/۹۱ درصد، اعتماد نداشتن به چینی‌ها با توجه به سابقه روابط دو کشور با ۰/۴۶ درصد و نگرانی از تبدیل شدن ایران به کشوری همچون کره شمالی در صورت اتحاد با چین با ۰/۲۳ درصد از کل محتوای کدگذاری شده هستند. در جدول (۲) میزان تکرار هر کدام از ۱۴ مقوله شناسایی شده ارائه شده است.

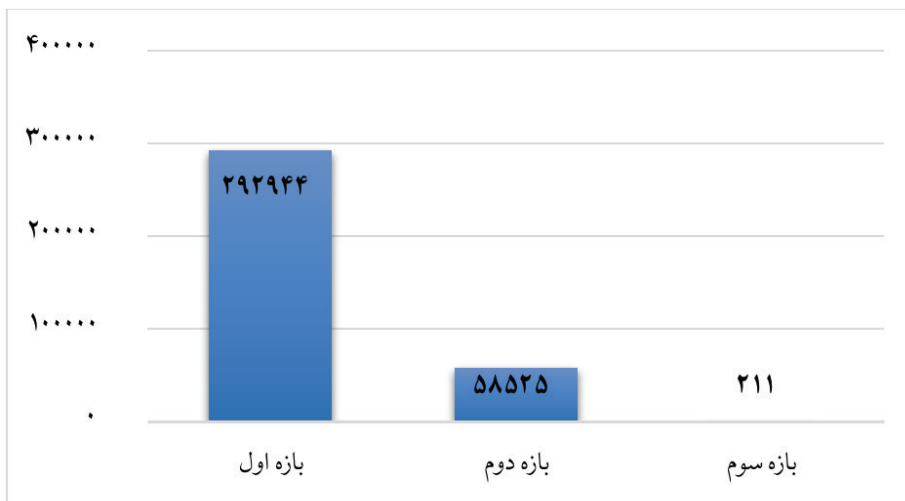
کاربران اعطای امتیازات اقتصادی گسترده به چین در مواردی همچون امتیاز بهره‌برداری از معادن و میادین نفت و گاز به قیمت نازل، اعطای حق ماهیگیری، واگذاری توافق‌نامه به چینی‌ها بدون برگزاری مناقصه، نگرانی درباره پدید آمدن رانت اقتصادی برای چینی‌ها در بازار داخلی و افزایش بیکاری، نگرانی از فروش سهم نسل‌های آینده ذیل توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین و ... با ۴/۷۸ درصد، تلاش حکومت برای دریافت پشتیبانی از چین با هدف بقای بیشتر با ۴/۷۸ درصد، نگرانی درباره دیپلماسی تله بدهی چین و تکرار سرنوشت کشورهای نظیر کامبوج و سریلانکا با ۲/۷۳ درصد، نگرانی از به‌خطر افتادن زیست‌بوم کشور در مواردی همچون صید ترال توسط شرکت‌های چینی و احتمال

جدول ۲: مقوله‌های شناسایی شده و میزان تکرار آن‌ها

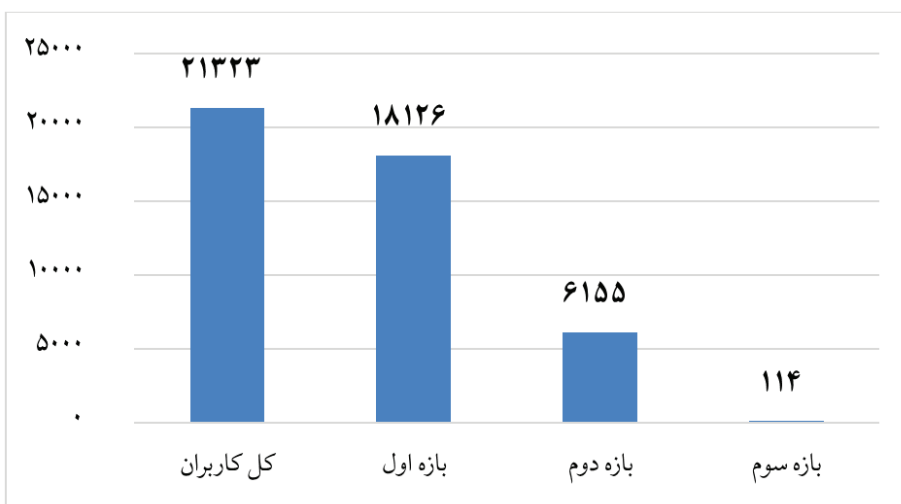
میزان تکرار	موضوعات شناسایی شده
۱۵۰	نگرانی در خصوص فروش و واگذاری مناطق مختلف کشور به چین
۹۱	اشاره به حافظه تاریخی ملت ایران در برخورد با بیگانگان
۵۲	نگرانی درباره به‌خطر افتادن استقلال کشور
۴۹	نگرانی درباره منتشر نکردن مفاد و جزئیات توافق‌نامه
۲۱	نگرانی در خصوص اعطای امتیازات اقتصادی گسترده به چین
۲۱	نگرانی برای تلاش حکومت برای دریافت پشتیبانی از جانب چین با هدف بقای بیشتر
۱۲	نگرانی درباره دیپلماسی تله بدهی چین
۱۱	نگرانی در خصوص به‌خطر افتادن زیست‌بوم کشور
۱۰	ناخرسندی از فشار چین بر مسلمانان اویغور
۸	نگرانی برای به‌خطر افتادن آزادی‌های اجتماعی
۷	نگرانی درباره حضور نظامی چین در ایران
۴	نگرانی برای نابودی زبان و فرهنگ ایرانی
۲	اطمینان و اعتماد نداشتن به چینی‌ها با توجه به سابقه روابط گذشته
۱	نگرانی از تبدیل شدن ایران به کشوری همچون کره شمالی در صورت اتحاد با چین

۲-۶. تأثیر گذر زمان در میزان حساسیت کاربران ایرانی توییتر با هدف سنجش میزان تأثیرگذاری گذر زمان بر میزان حساسیت کاربران ایرانی توییتر درباره توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین حجم مطالب منتشر شده، تعداد کاربران فعال و در نهایت روند انتشار محتوا ذیل موضوع توافق‌نامه در سه بازه زمانی ۱۴ روزه (۱ الی ۱۴ فروردین ۱۴۰۰؛ ۱۸ دی الی ۱ بهمن ۱۴۰۰؛ ۱ الی ۱۴ فروردین ۱۴۰۱) بررسی شد. بررسی‌ها حاکی از این است که حدود ۸۳/۲ درصد از محتوای جمع‌آوری شده مشتمل بر ۲۹۲۹۴۴ توییت در بازه زمانی نخست یعنی هم‌زمان با امضای توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین، ۱۶/۶ درصد از کل محتوای جمع‌آوری شده مشتمل بر ۵۸۵۲۵ توییت در بازه زمانی دوم هم‌زمان با آغاز روند اجرایی شدن

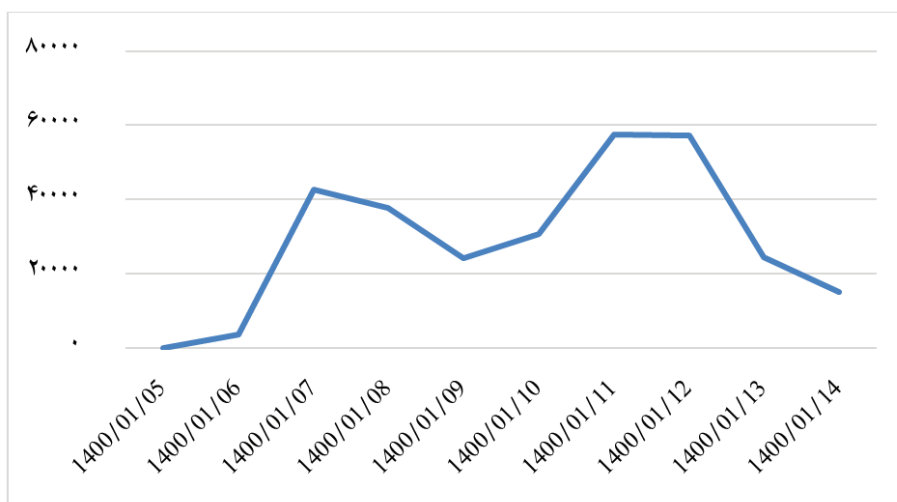
توافق‌نامه همکاری دو کشور و در نهایت ۰/۰۲ درصد از محتوای جمع‌آوری شده مشتمل بر ۲۱۱ توییت در بازه زمانی سوم یعنی سالگرد امضای توافق‌نامه منتشر شده است. بررسی تعداد کاربران فعال در سه بازه زمانی نشان می‌دهد که حدود ۸۵ درصد از کل کاربران فعال ذیل موضوع توافق‌نامه ۲۵ ساله ایران و چین در بازه زمانی نخست، ۲۹ درصد در بازه زمانی دوم و زمانی دوم و ۱ درصد در بازه زمانی سوم به انتشار محتوا پرداخته‌اند. نکته قابل توجه این است که فقط ۴۸ کاربر در هر ۳ بازه زمانی فعال بوده‌اند. تعداد کاربران فعال در بازه دوم و سوم نیز که در بازه نخست فعال بوده‌اند به ترتیب ۲۹۸ و ۵۹ کاربر بوده که ۱۶/۴ و ۰/۳ درصد از کاربران فعال در بازه نخست را شامل می‌شود.

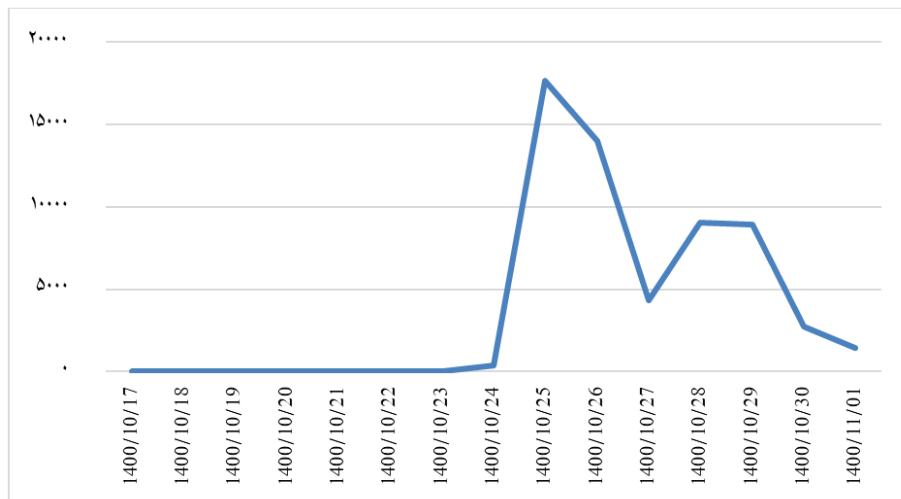
نمودار ۱: حجم مطالب منتشرشده در بازه‌های بررسی شده

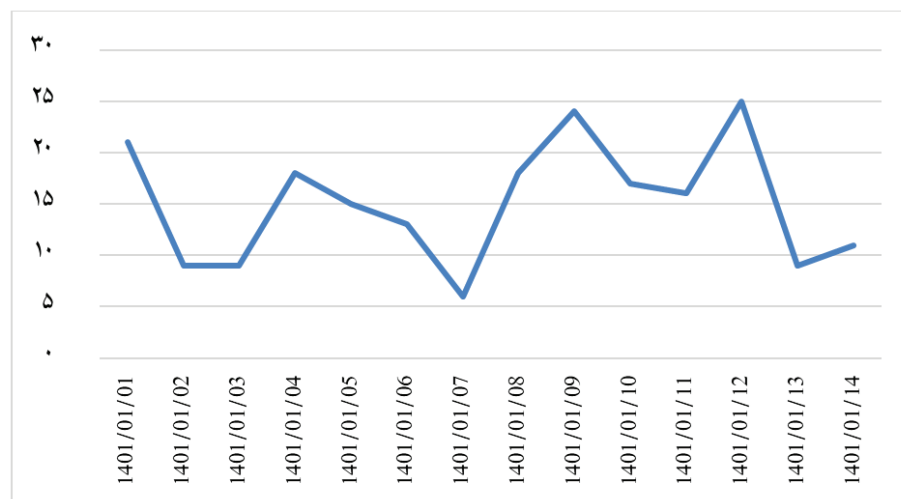
نمودار ۲: تعداد کاربران تولیدکننده محتوا در بازه‌های بررسی شده

نمودار ۳: روند انتشار محتوا در بازه اول

نمودار ۴: روند انتشار محتوا در بازه دوم

نمودار ۵: روند انتشار محتوا در بازه سوم

نتیجه گیری

بررسی مطالب منتشرشده در مخالفت با توافق نامه ۲۵ ساله ایران و چین در تویتر نشان داد که واکنش عمومی کاربران ایرانی به توافق نامه در این شبکه اجتماعی را می توان در ۱۴ مقوله دسته بندی کرد. مهم ترین دلایل شناسایی شده که ۷۸ درصد از حجم مقوله های شناسایی شده در فرایند کدزنی از نظر تکرار را به خود اختصاص داده اند عبارت است از نگرانی در خصوص فروش و واگذاری مناطق مختلف کشور به چین، اشاره کاربران به حافظه تاریخی ملت ایران در برخورد با بیگانگان و توجه به توافق نامه ۲۵ ساله در سایه این موضوع، نگرانی درباره منتشرشدن و عمومی نکردن مفاد و جزئیات توافق نامه ۲۵ ساله و نگرانی از اعطای امتیازات اقتصادی گسترده به چین. توجه به این مسئله نشان می دهد که حافظه تاریخی ملت ایران در برخورد و تعامل مستقیم با سایر کشورها از مهم ترین علل نگرانی مردم ایران است،

روند انتشار محتوا در ۳ بازه بررسی شده نشان دهنده آن است که در بازه زمانی نخست، دو موج رسانه ای پیوسته وجود دارد که از روزهای ابتدایی بازه مزبور آغاز شده است؛ بیشینه موج نخست ۴۲ هزار محتوا در روز و بیشینه موج دوم ۵۷ هزار محتوا در روز بوده است.

روند انتشار در بازه دوم نشان می دهد که دو موج رسانه ای پیوسته در نیمه دوم بازه دوم شکل گرفته اند؛ بیشینه موج نخست ۱۷ هزار محتوا در روز و بیشینه موج دوم ۹ هزار محتوا در روز بوده است. در بررسی روند انتشار محتوا در بازه سوم شاهد روندی سینوسی در محتوای تولیدشده هستیم؛ اما به دلیل آنکه بیشینه محتوا در طول این بازه زمانی ۲۵ محتوا در روز بوده، هیچ موج رسانه ای شکل نگرفته است.

و استفاده از ظرفیت‌های آن است که می‌تواند عامل اصلی موفقیت یا شکست دولت‌ها در این حوزه تلقی شود؛ چرا که حضور در شبکه‌های اجتماعی در جامعه شبکه‌ای افقی الزامات خاص خود را دارد و دولت‌هایی که به ارتباط یک‌سویه بالا به پایین با مخاطبان و انحصار اطلاعات خو گرفته‌اند با چالش‌های اساسی در عصر ارتباطات روبه‌رو خواهند شد.

نتایج به‌دست‌آمده از پژوهش حاضر نیز حاکی از آن است که یکی از مهم‌ترین حلقه‌های مفقوده در سیاست خارجی کشور لزوم توجه به وجود جامعه شبکه‌ای و تبعات آن برای سیاست خارجی است. از این‌رو به نظر می‌رسد برای پیشبرد سیاست خارجی دو مؤلفه مهم باید مطرح نظر قرار گیرد. نخست تهیه پیوست رسانه‌ای مناسب با هدف پاسخ به نیاز مردم در دریافت اطلاعات صحیح و درست از مراجع ذی‌صلاح در کنار ارتباط دوسویه با هدف اقناع افکار عمومی است. دوم نیز گوش‌سپاری به محتوای منتشرشده در شبکه‌های اجتماعی است؛ در زمینه لزوم گوش‌سپاری به شبکه‌های اجتماعی باید به این امر واقف بود که شبکه‌های اجتماعی خالی از تحرکات سازمان‌یافته برای انتشار اخبار جعلی و عملیات رسانه‌ای نیستند اما می‌بایست بخشی از مطالب منتشرشده را صدای مردم دانست و این امر به کارگزاران فعال در پیشبرد سیاست خارجی این امکان را می‌دهد که ضمن شناسایی محورهای بارز برای کاربران شبکه‌های اجتماعی که بخشی (شاید تأثیرگذار) از جامعه هستند پاسخ‌های شایسته‌ای برای دغدغه‌ها و نگرانی‌های ایجادشده فراهم کنند.

منابع فارسی که معادل لاتین آن‌ها در فهرست منابع آمده

است.

اختیاری‌امیری، رضا و صالحی‌خنار، محبوبه (۱۳۹۵). «بررسی علل و زمینه‌های گسترش روابط ایران و چین در عصر پسا‌برجام». فصلنامه سیاست و روابط بین‌الملل، سال اول، شماره ۱، ص ۳۳-۵۱.

ارغوانی پیرسلامی، فریبرز (۱۳۹۴). «چین و ایران؛ راهبردهای سیاست خارجی و چالش همکاری‌های فراگیر». فصلنامه روابط خارجی، سال هفتم، شماره ۳، ص ۶۳-۹۲.

ازغندی، علیرضا (۱۳۹۱). روابط خارجی ایران ۱۳۲۰-۱۳۵۷. تهران: قومس.

افتاده، جواد (۱۳۹۶). «توییت منبع اصلی تولید محتوا در ایران است؛ رسانه‌های اجتماعی (۱۳۹۶)». دسترسی در: <http://socialmedia.ir/social-networks/twitter/twitter-in-iran.html>

بازرگان، مهدی (۱۳۶۳). بازیابی ارزش‌ها. تهران: ناشر آثار مهدی بازرگان.

باشگاه خبرنگاران جوان (۱۳۹۴/۱۱/۱۷). «چین میخوش را در ایران کوبید/ غول اقتصادی آسیا شریک تجاری ایران می‌ماند». دسترسی در: www.yjc.ir/fa/news

{In Persian {yjc.ir/fa/news

اما سایر موضوعات شناسایی‌شده نیز به نحوی مرتبط با همین موضوع است، چرا که بررسی تاریخی سرگذشت ملت ایران نشان می‌دهد که مردم ایران همواره از مواردی همچون واگذاری یا جدایی اجباری مناطق مختلف کشور به دلیل اعمال قدرت‌های خارجی و اعطای امتیازات گسترده به آنان به‌ویژه در دوره سلطنت قاجاریه و پهلوی در رنج بوده‌اند و این رنج در هویت هر ایرانی نهادینه شده است. از این‌رو مردم به توافق‌نامه با قدرت‌های خارجی واکنش نشان داده‌اند و خواهان دسترسی به جزئیات توافق‌نامه هستند. به این ترتیب به نظر می‌رسد حافظه تاریخی ملت ایران در برخورد با سایر کشورها مؤلفه‌ای هویت‌ساز است که نگرانی از آسیب‌رساندن به منافع کشور و محافظه‌کاری افراطی را به جزئی جدایی‌ناپذیر از نحوه کنشگری ایرانیان در برخورد با موضوعات مربوط به سیاست خارجی تبدیل کرده است.

بررسی روند تأثیر زمان در میزان حساسیت مردم ایران به توافق‌نامه ۲۵ساله ایران و چین براساس مؤلفه‌هایی همچون میزان محتوای منتشرشده، روند انتشار محتوا و کاربران فعال در بازه‌های زمانی بررسی‌شده نیز حاکی از وجود روند کاهشی در مؤلفه‌های مذکور است که نشان می‌دهد با گذشت زمان توجه کاربران ایرانی شبکه اجتماعی توییت به موضوع کاهش یافته است. نکته قابل‌توجه دیگر حاضر نبودن بخش مهمی از کاربران فعال بازه زمانی نخست در بازه زمانی دوم و سوم است و به نظر می‌رسد واکنش به توافق‌نامه مذکور بیش از آنکه نشان‌دهنده مخالفتی عمیق و پیوسته باشد رفتاری هیجانی و ناشی از نگرانی به ابعاد توافق‌نامه ایران و چین بوده است.

پیشنهاد‌های سیاستی

رشد و توسعه ارتباطات و افزایش ضریب نفوذ اینترنت سبب ایجاد جامعه شبکه‌ای شده که نماد آن در حال حاضر شبکه‌های اجتماعی هستند و به بخش اجتناب‌ناپذیری از زندگی روزمره تبدیل شده‌اند. شبکه‌های اجتماعی سبب شده‌اند ارتباطات از مدل عمودی و یک‌سویه به مدل افقی و دوسویه یا چندسویه تغییر کند و قابلیت خودمختاری در این شبکه‌ها فراهم شود. این خودمختاری به این معناست که توانایی تولید محتوا، انتخاب مخاطب و محتوا برای کاربران فراهم شده است و هر شخصی با دسترسی به اینترنت توانایی استفاده از آن را دارد. در این شرایط رشد شبکه‌های اجتماعی از مهم‌ترین نمادهای جامعه شبکه‌ای در عصر حاضر است و افزایش ضریب نفوذ و سرعت اینترنت فضای تعاملات انسانی را پیوسته به سمت زندگی شبکه‌ای و ارتباطات افقی سوق می‌دهد که نه تنها زندگی فردی بلکه سیاست و دیپلماسی را نیز تحت تأثیر قرار داده است. در این میان یکی از مهم‌ترین مواردی که باید به آن دقت ویژه‌ای شود چگونگی حضور دولت‌های با ساختار عمودی در فضای افقی شبکه‌های اجتماعی

ریاست جمهوری و تأثیر آن بر نگرش‌ها نسبت به مناظره و ارزیابی نامزد ریاست جمهوری». ترجمه احمدرضا چوپانیان. فصلنامه مطالعات انتخابات، شماره ۷ و ۸.

منابع

Arghavani Pirsalami, F. (2015). "China and Iran: Foreign Policy Strategies and the Challenge of Comprehensive Cooperation". *Foreign Relations*, 7(3), pp. 63-92. {In Persian}

Attarpour, A. (2000). *The Illusion of Conspiracy: An Interview with Dr. Sadeq Zibakalam on the Historical Reasons for Iran's Backwardness*. Jostjo Publication. {In Persian}

Azghandi, A. (2013). *Iran Foreign Relations (1942-1979)*. Tehran: Ghoomes. {In Persian}

Bazargan, M. (1984). *Recovery of Values*. Tehran: Publisher of the works of Mehdi Bazargan. {In Persian}

Boyatzis, R. E. (1998). *Transforming qualitative information: thematic analysis and code development*, Sage.

Dorraj, M., and English, J. (2013). "The Dragon Nests: China's Energy Engagement of The Middle East". *China Report*, 49(1), pp. 63-67.

Ekhtiari Amiri, R., and Salehi khonnar, M. (2017). "Studying Factors Involved in Development of Iran-China Relations in Post- JCPOA". *Journal of Politics and International Relations*, 1(1), pp. 33-51. doi: 10.22080/jpir.2017.1606 {In Persian}

Garver, J. (2009). *China and Iran: Ancient Partners in the Post-Empire World*. Translated by Saeideh Mousavi, 2009. Tehran: Office of Political and International Studies. {In Persian}

Ghazizadeh, S., and Talebifar, A. (2012). *Strategic relations between Iran and China*. Tehran: Research Institute of Strategic Studies. {In Persian}

Golbeck, J., Grimes, J. M., and Rogers, A. (2010). "Twitter use by the US Congress". *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 61(8), pp. 1612-1621.

Houston, J. Brian., Hathorn, Joshua A., Spielk, Matthew L., Greenwood, Mallie., and Kenny, Michael S. (2014). "Tweeting During Presidential Debates and Its Impact on Attitudes Toward

خانیک، هادی و بصیریان جهرمی، حسین (۱۳۹۲). «کنشگری و قدرت در شبکه‌های اجتماعی مجازی؛ مطالعه کارکردهای فیسبوک در فضای واقعی». فصلنامه علوم اجتماعی (علامه طباطبایی)، شماره ۶۱، ص ۴۵-۸۰.

رضایی، مسعود و وثوقی، سعید (۱۳۹۶). «سنجش روابط دفاعی ایران و چین در دوره ریاست جمهوری حسن روحانی». فصلنامه مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی، دوره ۷، شماره ۲۴، ص ۲۳-۴۷.

سریع‌القلم، محمود (۱۳۹۰). «مفهوم و عملکرد سیاست خارجی: مقایسه چین و ایران». فصلنامه روابط خارجی، سال سوم، شماره ۱، ص ۴۹-۷۴.

سلیمان‌پور، هادی (۱۳۹۴). فرصت‌های اقتصادی سازمان همکاری شانگهای در پسابرجام. تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه.

شریف‌زاده، زهرا (۱۳۹۹). «تحلیلی بر توافق نامه ۲۵ ساله ایران و چین». مرکز بین‌المللی مطالعات صلح. دسترسی در: <https://peace-ipsoc.org/fa/>

صادقی، سیدشمس‌الدین و لطفی، کامران (۱۳۹۴). «تحلیل ماهیت همکاری در روابط جمهوری اسلامی ایران و چین». فصلنامه روابط خارجی، سال هفتم، شماره ۲، ص ۳۷-۷۰.

طارم‌سری، مسعود، عالم، عبدالرحمن و مستقیمی، بهرام (۱۳۷۰). چین: سیاست خارجی در روابط با ایران ۱۳۲۸-۱۳۵۷. تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه.

عطاری‌پور، اردلان (۱۳۷۸). توهم توطئه: «گفت‌وگو با دکتر صادق زیباکلام پیرامون علل تاریخی عقب ماندگی ایران». نشر جست‌وجو.

قاضی‌زاده، شهرام، طالبی‌فر، عباس (۱۳۹۰). مناسبات راهبردی ایران و چین. تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.

گارور، جان (۱۳۸۸). چین و ایران شریکان باستانی در جهان پس از امپراتوری‌ها. ترجمه سعیده موسوی. تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی.

محمدمدی‌مهر، غلامرضا (۱۳۸۷). روش تحلیل محتوا (راهنمای عملی تحقیق). تهران: گنجینه علوم انسانی.

موسایی، رضا (۱۴۰۰). «بررسی جامع توافق نامه ۲۵ ساله ایران - چین». جامعه اندیشکده‌ها، قابل دسترسی در: <https://iranthinktanks.com/year-iran-china--25-comprehensive-review-of-the-agreement>

مهدوی، سارا (۱۳۹۸). «توییتر، قدرت و کنشگری در حوزه عمومی». مطالعات ماهواره و رسانه‌های جدید، ش ۱۸ - ۱۹(۲)، ص ۸۸ - ۱۴۷. قابل دسترسی در: <https://www.noormags.ir/view/fa/1614748/articlepage>

میره‌بیگی، سیدوحید، عنایتی‌شیکلانی، علی (۱۳۹۷). «کنش سیاسی در توییتر: بررسی توییت‌های سیاسی در جریان انتخابات ریاست جمهوری ایران ۱۳۹۶». دوفصلنامه مطالعات انتخابات، سال ششم، شماره ۱۴ و ۱۵.

وزارت امور خارجه (۱۳۹۹). متن نهایی برنامه همکاری‌های جامع (۲۵ ساله) ایران و چین، دبیرخانه سازوکار عالی مشارکت جامع ایران و چین، خردادماه.

هوستون، جی. بریان، هاتورن، جاشوا، ال. اسپایلیک، متیو، گرین‌وود، مالی و کنی، مایکل اس. مک (۱۳۹۳). «توییتر کردن در طول مناظره‌های

- Debates and Evaluation of Presidential Candidates". Translated by Ahmad Reza Choupanian. *Journal of Election Studies*, 7 and 8. {In Persian}
- Iran Ministry of Foreign Affairs (2021). The final text of the comprehensive cooperation program between Iran and China. Secretariat of the High Mechanism of Comprehensive Partnership between Iran and China. {In Persian}
- Khaniki, H., and Basirian, H. (2013). "Activism and Power in Virtual Social Networks: A Study of Functions of Facebook in the Real World". *Social Sciences*, 20(61), pp. 45-80. doi: 10.22054/qjss.2013.9797 {In Persian}
- King, N., and Horrocks, C. (2010). *Interviews in qualitative research*, London: Sage.
- Mahdavi, Sara (2019). "Twitter, Power, and Agency in the Public Sphere". *Satellite Studies and New Media*, 19(2), pp. 88-147. Available In: <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1614748> {In Persian}
- Mirehbeigi, S. V., Enayati Shabkalaei, A. (2018). "Political Action on Twitter: Examining Political Tweets during the Iranian Presidential Elections of 2017". *Journal of Election Studies*, 6(14-15), pp. 5-47. {In Persian}
- MohammadiMeh, Gh. (2008). *Content Analysis Method (Practical Guide To Research)*. Tehran: Treasury Of Humanities. {In Persian}
- Mousaei, Reza (2022). A comprehensive review of the 25-year agreement between Iran and China. Iran Thinktanks. Available In: <https://iranthinktanks.com/comprehensive-review-of-the-25-year-iran-china-agreement>. {In Persian}
- Namey, E., Guest, G., Thairu, L., and Johnson, L. (2008). "Data Reduction Techniques for Large Qualitative Data Sets". *Handbook for Team-Based Qualitative Research*, 2(1), pp. 137-161.
- Oftade, J. (2017). "Twitter is the primary source of content production in Iran; Social media 2017". Available In: <http://socialmedia.ir/social-networks/twitter/twitter-in-iran.html> {In Persian}
- Parker, C., Scott, S., and Geddes, A. (2019). "Snowball Sampling". SAGE Research Methods Foundations.
- Rezaei, M., and Vosoughi, S. (2017). "Assessing Iran-China Defensive Relations During the Presidency of Hassan Rouhani". *Strategic Studies of public policy*, 7(24), pp. 23-47. {In Persian}
- Ruck, D. (2019). "Russian Twitter Propaganda Predicted 2016 US Election Polls". Available in: <https://theconversation.com/russian-twitter-propaganda-predicted-2016-us-election-polls-119444>.
- Sadeghi, S. Sh., and Lotfi, K. (2015). "Analysis of the nature of cooperation in the relations between the Islamic Republic of Iran and China", *Foreign Relations*, 7(2), pp. 37-70. {In Persian}
- Salmanpour, H. (2016). *The economic opportunities of the Shanghai Cooperation Organization in the post-JCPOA period*. Tehran: Institute For Political And International Studies. {In Persian}
- Sariolghalam, M. (2011). "The concept and practice of foreign policy: comparing China and Iran". *Foreign Relations*, 3(1), pp. 49 -74. {In Persian}
- Shrifzadeh, Z. (2020). "An analysis of the 25-year agreement between Iran and China". *International Center for Peace Studies*. Available In: <https://peace-ipsc.org/fa/>
- TaremSari, M., and Alem, A., and Mostaghimi, B. (1992). *China: Foreign policy in relations with Iran 1950-1979*. Tehran: Institute For Political and International Studies. {In Persian}
- Twiplomacy (2020). "Twiplomacy Study". Available In: <https://twiplomacy.com/blog/twiplomacy-study-2020/>.
- Young Journalists Club (February 5, 2016). "China hits the Silk Road in Iran/ Asia's economic giant remains Iran's trading partner". Available In: www.yjc.ir/fa/news {In Persian}

IRAN–CHINA 25-YEAR COOPERATION PROGRAM AND THE REACTION OF IRANIAN USERS OF TWITTER

1 2 , 3

1 Deputy chief of mission of the Islamic Republic of Iran to china

2

3

Abolfazl Olamaie-Far¹

davood rezapour²

Mahsima Abdollahian³

Abstract

The conclusion of the comprehensive 25-year Cooperation Program between Iran and China is counted as one of the most significant actions taken during the recent years. This agreement, however considered favorable by the authorities of the two countries, has provoked reactions in public opinion. Among the most important feedbacks in this case are the negative reaction of the Persian users of the social network of Twitter and their campaigning against Iran and China's 25 year agreement. The significance of this matter is due to the presence of elites in this network which in a way has made it the most political social network active in Iran. This research aiming to study the reason for the negative reaction of the Persian users of Twitter to this agreement, is looking for the answers to these questions: «What have been the reasons and modality of Twitter's Iranian users' general feedback to the signing of Iran and China's comprehensive cooperation program in Twitter space?» And «What influences has the passing of time had on the level of Iranian people sensitivity towards Iran and China's agreement?». It appears that the three reasons «concerns about sale and cession of different regions of Iran to China», «the collective memory of the Iranian nation» and «concerns about the country's independence to be jeopardized» are the most significant reasons to the negative feedback of Iranian Twitter users towards the 24 year agreement between Iran and China and the sensitivity of the users to the so called issue, has declined over time.

Keywords: 25 Year Agreement, Iran, China, Twitter, Political Participation

1. Deputy chief of mission of the Islamic Republic of Iran to china

2. MA Graduate of East Asian Studies, davoodrezapoor@gmail.com

3. MA Graduate of International Relations

نقش نامه و فرم تعارض منافع

الف) نقش نامه

پدیدآورندگان	ابوالفضل علمایی فر	داود رضاپور	مه‌سیما عبداللہیان
نقش	نویسنده	نویسنده مسئول	نویسنده
نگارش متن	نگارش متن اصلی	نگارش متن اصلی	نگارش متن اصلی
ویرایش متن و ...	ویرایش و کامنت‌دهی	ویرایش و کامنت‌دهی	ویرایش و کامنت‌دهی
طراحی / مفهوم‌پردازی	طراحی و مفهوم‌پردازی	طراحی و مفهوم‌پردازی	طراحی و مفهوم‌پردازی
گردآوری داده	گردآوری داده‌ها	گردآوری داده‌ها	گردآوری داده‌ها
تحلیل / تفسیر داده	تحلیل و تفسیر داده‌ها	تحلیل و تفسیر داده‌ها	تحلیل و تفسیر داده‌ها
سایر نقش‌ها	نظارت بر اجرای صحیح فرایند نگارش مقاله	—	—

ب) اعلام تعارض منافع

یا غیررسمی، اشتغال، مالکیت سهام، و دریافت حق اختراع، و البته محدود به این موارد نیست. منظور از رابطه و انتفاع غیرمالی عبارت است از روابط شخصی، خانوادگی یا حرفه‌ای، اندیشه‌ای یا باورمندانه، و غیره.

چنانچه هر یک از نویسندگان تعارض منافع داشته باشد (و یا نداشته باشد) در فرم زیر تصریح و اعلام خواهد کرد:

مثال: نویسنده الف هیچ‌گونه تعارض منافع ندارد. نویسنده ب از شرکت فلان که موضوع تحقیق بوده است گرت دریافت کرده است. نویسندگان ج و د در سازمان فلان که موضوع تحقیق بوده است سخنرانی افتخاری داشته‌اند و در شرکت فلان که موضوع تحقیق بوده است سهامدارند.

در جریان انتشار مقالات علمی تعارض منافع به این معنی است که نویسنده یا نویسندگان، داوران و یا حتی سردبیران مجلات دارای ارتباطات شخصی و یا اقتصادی می‌باشند که ممکن است به طور ناعادلانه‌ای بر تصمیم‌گیری آن‌ها در چاپ یک مقاله تأثیرگذار باشد. تعارض منافع به خودی خود مشکلی ندارد بلکه عدم اظهار آن است که مسئله‌ساز می‌شود.

بدین وسیله نویسندگان اعلام می‌کنند که رابطه مالی یا غیرمالی با سازمان، نهاد یا اشخاصی که موضوع یا مفاد این تحقیق هستند ندارند، اعم از رابطه و انتساب رسمی یا غیررسمی. منظور از رابطه و انتفاع مالی از جمله عبارت است از دریافت پژوهانه، گرت آموزشی، ایراد سخنرانی، عضویت سازمانی، افتخاری

اظهار (عدم) تعارض منافع: با سلام و احترام؛ به استحضار می‌رساند نویسندگان مقاله هیچ‌گونه تعارض منافع ندارد.

نویسنده مسئول: داود رضاپور

تاریخ: ۱۴۰۲/۱۲/۷